

Bogforside af Egon Mathiesen. 1949.

Navnet Egon Mathiesen knytter sig i manges bevidsthed til stærke, farverige børnebøger: *Aben Osvald*, *Frederik med Bilen*, *Mis med de Blaa Øjne m.m.*

Børn elsker disse bøger og omfatter dem med koncentration og en særlig munter alvor. De voksnes overfladiske virtuositet kan sagtens besnære et barn, men dén respekt, der bliver Egon Mathiesens bøger til del, skyldes deres enkle og ærlige form: at de formidler deres budskab uden unødvendig æstetiseren og i den tættest tænkelige forbindelse mellem udtryk og indhold.

Egon Mathiesen var født 1907 og debuterede i 1932 paa Kunstnernes Efteraarsudstilling, som autodidakt maler. I mange aar var han medlem af 'Grønningen', han udførte flere større udsmykningsopgaver og er repræsenteret i flere samlinger, bl.a. paa Statens Museum for Kunst og Museum of Modern Art i New York.

Han modtog Eckersbergmedaljen i 1949 og som børnebogsforfatter Undervisningsministeriets billedbogspris i 1954. Blandt udenlandske anerkendelser fik han i 1959 New York Herald Tribunes pris for sin bog '*A Jungle in a Wheat Field*'.

I sit maleri udtrykte han spontaneitet og farveglæde, men det lod sig samtidig forene med et levende engagement i kunstens teoretiske side. Det var i kraft af denne interesse, at han året inden sin debut fik 'Accessit' ved Københavns Universitet for en afhandling om *Renaissancens ornamentik*, og at han senere i sit liv blev forfatter til endnu et par bøger om maleriets problematik.

I det Kongelige Biblioteks Haandskriftsamling ligger, i en æske, en lille stabel håndskrevne og bemalede papirer, som på de følgende sider er gengivet i let reduceret størrelse. Med tilladelse fra maleren Else Fischer-Hansen, enke efter Egon Mathiesen, med stor hjælpsomhed fra Haandskriftsamlingens leder, dr. phil. Sven Gissel og med konstant støtte fra Bikubens Fond offentliggøres dette manuskript her for første gang.

Egon Mathiesens manuskript kan som det ønskes, læses enten som malerens kunstneriske testamente, eller blot som en række af indfald, tanker og erindrede citater. Det kan synes naivt i sin spontaneitet, men vidner ogsaa om stor indsigt og et uskrømtet engagement i kampen for at gøre maleriets budskaber ærlige og til glæde for mennesker. P.P.P.

Maler-
Kunst
og
billed-
bog

(Notater)

29-4-75

Til Else.

Em

Forord.

Malerkunst og billedbog. En om-
fattende titel til en lille bog.
Men der ligger et temmelig læst
liv bag den

Maleri og tegninger for de små
og store.

Tre faser sammen og de kan
udnytte en oplevelse - og så er
det maleri.

Maleri vil bestå såldags menne-
sker kan se, sanser og elske.

Bevægenheder griber ind, forvænder,
tværer ind - og dog kommer det
igen, som blomster:

Janus Thuleers:

"The last flower"

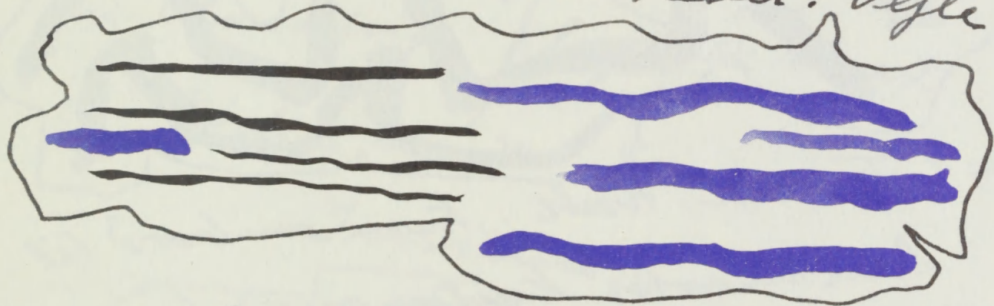

Stoppsteder.

- 1. 1907

Rejse fra Esbjerg. Østpå. Linken vandt gennem bleen fra bagagenettet ned i hovedet på en venligsrindet mand.

- 2. Stort kirkealtet vindu i en tjores mur. Dalen, den rolige å "Floden". Græssende hest. Engblommer. Vadestedet: Vejle.

- 3. Gården og strødet med det magiske navn: Kløjegården. Vokstedet. Lirkasse man den, glasmedleren materialer. Splinter i fingrene, vaklende skridt, bier på vinden. Bøsse knises, aslet på fingren er der ludmæ. Vokser

- 4. Pigen skal passe barnet.
5 år. Men også tisse. Voldelig
bagdel, betrukket med gåse-
hud. Berden vognes.

- 5. Jeg står mig en pibe i bøj-
træ og længtes efter skib.
Rundede Cap Horn - i kayak.

- 6. Fjorden trak. Kom ombord til
Danmarks kyster med brok i
mit kølvand

- 7. Videlysten. Jørg til
Metropolis - København.

- 8. Ensom. Men to store M^{er}:
Maleri, musik. Så gik det.

9. Mand uden kvinder er skib
uden vor. Farven, tonen, kvinder.

10. Urolig. Sydvind

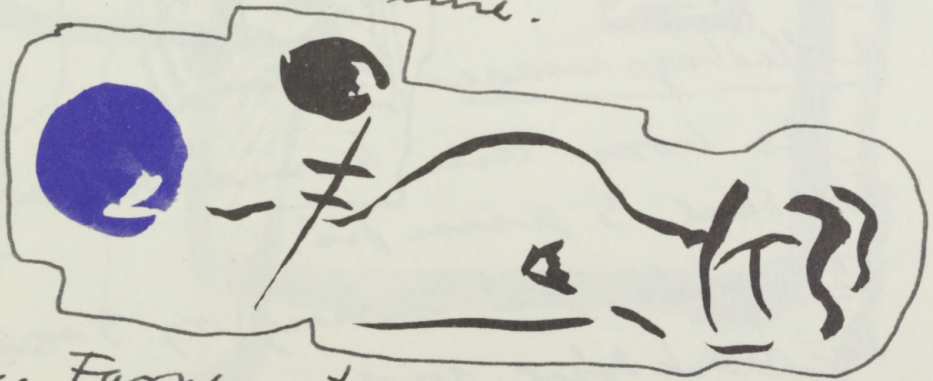
Firuze . 90 kr.

11. 3 Lorenzas by ble jeg, dit
en blond pige slog sit hår ud.

Italien rundt - sammen.

Musique.

12. Farven, tonen, kvinder.

Indhold

Maler. Kom sagt:

$x \ g \ y \ A \ \div \ k \ m \ a \ z$

$\emptyset + x = M \div aa. \ddot{a}.$

Det kunne indmærket være
formlen for maleri, for
maleri er « uforståelig »!

Det skal sanses. Synsansen. Se!

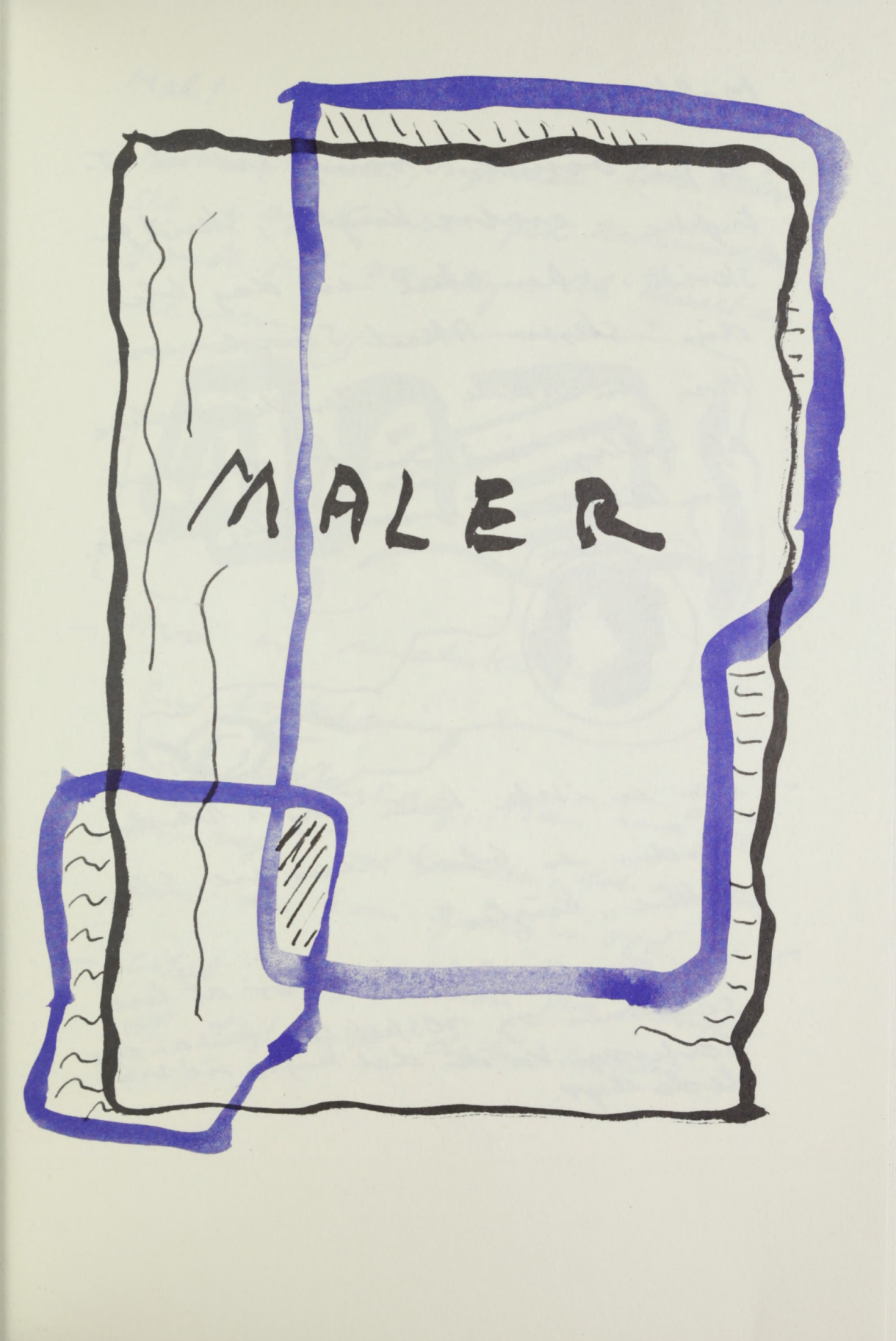

Billedbojs mager.

De børn din kvinde har gjort
dig skal 3 være på.

De står på spring og ymek-
ker værktøjet videre.

Barnet er i gang på første udel.

MALE

A hand-drawn sketch of a book cover. The cover is rectangular with a thick, dark blue border. The word "MALE" is written in the center in a simple, black, sans-serif font. The background of the cover is light blue with faint, wavy lines. There are some decorative elements: a small square with diagonal hatching in the bottom-left corner, and some vertical lines on the left side. The drawing is done with black ink and blue markers on a white background.

Mal!

- Se på barnets trang til at ind-
truffe - erobre kuglen, skridt for
skridt. " Den skal en dag bli
din " skrev Aksel Sandemose.
Hvis du ikke lader dig opsluge
af billig indkomst, dumhed,
ambition, menneskelig levevis.

- Der er ikke kun dig i verden.
Verden er blevet mindre. Eller
rettere " kuglen " .
- Er der mulighed for at leve
sammen og respektere hinandens
sørgmod. Vi er det højst udvik-
lede dyr.

Mal!

- Farven, linien, rytmen. Det underste i al kunst fra mennesket fandt på værktøj. Al kunst er almen.

- Hva er malerkunst? —

En fortælling?

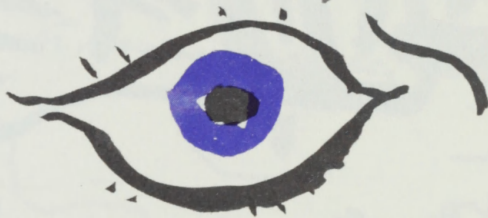
Svar skyldig. Man må gå omveje, indkredse, det er alt, hva der kan gives i ord.

- Citat: Definition på kunst er at definere definitionen

- Maleri er et resultat af to øjnes
oplevelse - der mødes med to
andre øjne.

Andet kan man ikke sige i
korthed.

Begge parter må "glo" sig
til det

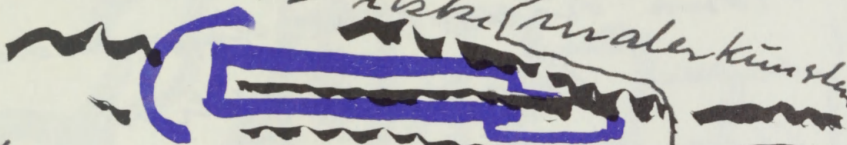
- Synets resultat er et sproglig-
lison ordet er digterens - toner
komponistens.

- Maleri kan ikke omsættes i
ord. Hvis det kunne hvorfor så
male

- Den der laverken kan se, sanser eller
samtale vil aldrig opleve malerkunst

- Høyle kan læse fra blev tid til nåtid, læse fremmedartede bogstaver og forstå, men er "blinde", når de ser et maleri.

Det fortællende forstås.
Men det er ikke malerkunsten.

- Maleri er ikke sejdhøgen. Dog tog Jz det som en karakteristik, da Jz en dag blev kaldt "en farvers sejdhøge".
- Maleri vokser frem af Øjne og Sensibilitet.

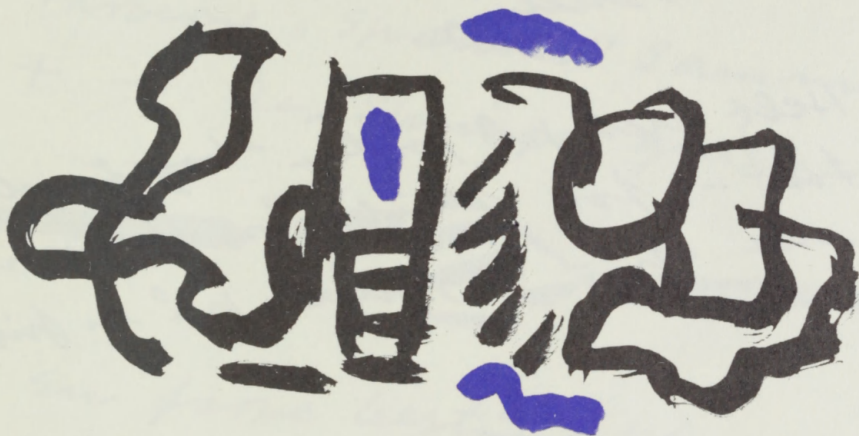
- Delacroix sagde noget som:
Et godt maleri kan måles på dets udstrålinger.
I hans mind betød det, at billedet er for Øjet og bevæger.

- Vandring gennem utallige museer og udstillinger. Pludselig: Udstråling. - Ukendt maler.

- Det kan ikke gøre noget at Mona Lisa (La Gioconda) er en turistattraktion. Men det er synd, at alt for få ser den maleriske udstråling. Billedet lyser for Maleren ser det.

- Beethoven rædede sin høje (synesyg), da han ikke kunne høre mere. Men han hørte sit "indre øre"
- En maler kan opleve sit billedes interesse for sit "indre øje". Men han må åbne øjnene for at arbejde. Det bliver kun tilmedarbejdet.

- "Design" er ikke maleri,
men design.
- Værdiløs skrot har værdi,
når det er set, bearbejdet og
oplevet af en kunstner. Fan-
tasi - forestillingstalent

- En farverig malerklud -
 $1\frac{1}{2} \times 2$ m.
Ikke kunst for dens op-
levelse og bearbejdet - lidt af
dens maler.
- Ved kunstens yderste grænse.

- Kunstens anerkendelse. Studenter-
oprør = kunstneroprør.
Mod det mestagne - bestående.
Sten, statit, græs, bøjelblade
på udstilling.

- Helt ned på fordele - bogstavelig
fald - for muligvis at kom-
me op - begynde på en frisk.

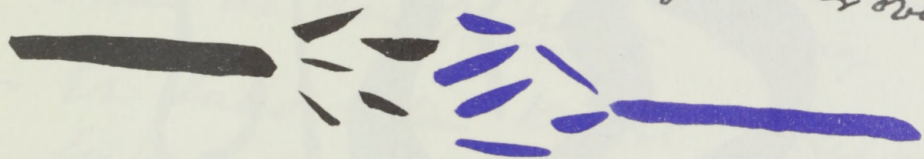
- Nye områder. Muligvis nye kwa-
liteter.

- De, der har "forstand på tingene"
har jeg altid haft en instinktiv
misklid til.

- Jeg forstår ikke at maler-
derfor maler jeg.

- Et par farveklatter kan gi
gi rime, rytme, lys.

- Farverne "spander" sammen,
+ ÷. Der Springer quister over.

- En farve består ikke i sig
selv, kun gjennom sine om-
givelser.

- Gutet menneske har set en
farve: Een farve alene. En fy-
siker? Jeg ved det ikke. Men i så
fald er det ingen: FARVE.

Rytmen i vores krop, far-
verne omkring os. Er-
kendelsen af det.

Helheden, psyko-fysisk.

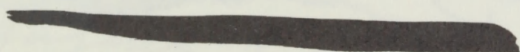
- Amerikanske film : De døde er
er ikke døde. Vi lever videre
for dem. De døde for jithes.

- Malere, alle kunstnere klempe
og kæmper for jithes.

Fattigdom - alkohol. Wonskede.
Men de har jithes i sig

- Et land uden kunst - det er
liksus -

- et land i fattigdom.

- Ryt og se.

Yday

Det lille mindretal kæmper for dig

- Spontanitet: Opløsning af klas-
siske fordomme. Total spon-
tanitet opløser sig selv.

- Ambition løber vidt- og kort.

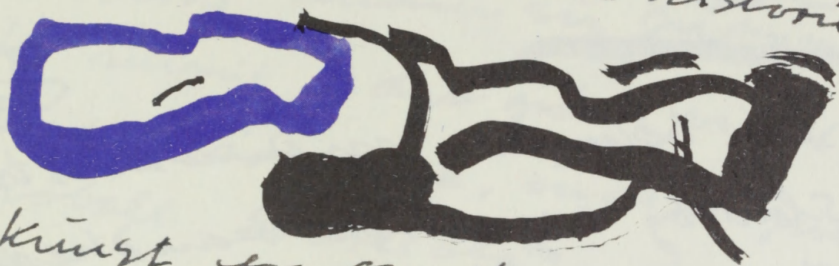
- Det er ligegyldigt hvor stor en
maler man løber bagefter.
Man løber altid bagefter.

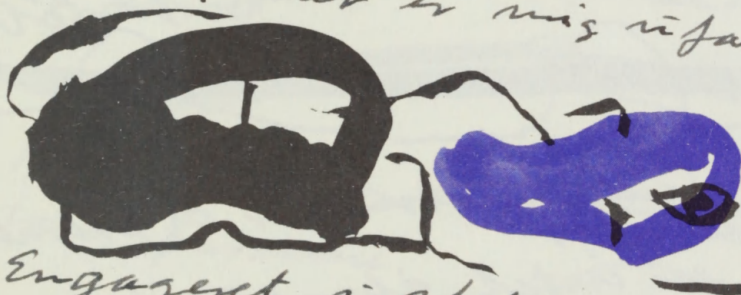
- Østlandenes "Socialrealisme"?
Vestlandenes - U.S.A.^S - Kommersi-
eller modernisme? Er det maleri?
Se efter.

- Maleri er ikke stationært,
men et forløb.

Det gælder i 30 år bliver ståen-
de, men er allerede historie.

- Kunst er om dannelsen, rela-
tivitet, bevægelse. Hvordan kan
en maler male ens hele
sit liv? Det er mig ufatteligt.

- Engageret i atelieret. Men
intet elfenbenstårn.

skydere, våb kommer gen-
nem ruinerne.

Kampen mod borgerlighed.

- Tro er tro.

Men Sagen og viden, der gør en
individuel er i slægt med ma-
leriet.

- Jeg beundrer menneskets træge
slid og vej mod Sandheden -
der aldrig findes. Det er vores
lykke.

Maleriets konstante forløb.

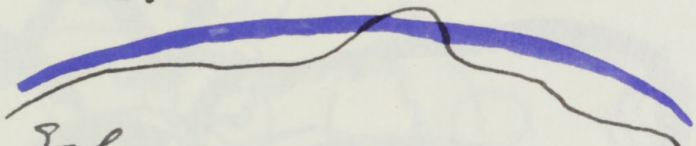
- Samfundets struktur og politik
spiller ind;

- Der er intet absolut kriteri-
um for godt eller dårligt.

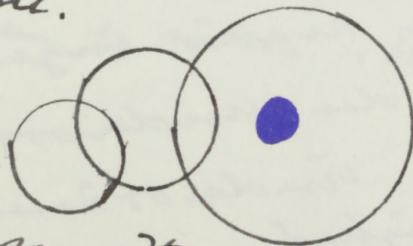
Bedømmelsen af samme billeder
gennem tiderne. Rasmussen var
praktisk talt glemt indtil slut-
ningen af 19 hundrede tallet.

Kl. 3.

- dybet vender tilbage. Daggry.
- Farverne ændrer sig fra minut til minut - dyb grøn, violet, sort, hvid, rosa, indisk gul, kobalt, Sørens blå - den grønne har ændret sig nu. Den kolige grå i mit grantræs bark. Skifter og skifter. En helhed af farve.

- Når Solen er helt oppe for-
tæses farverne.

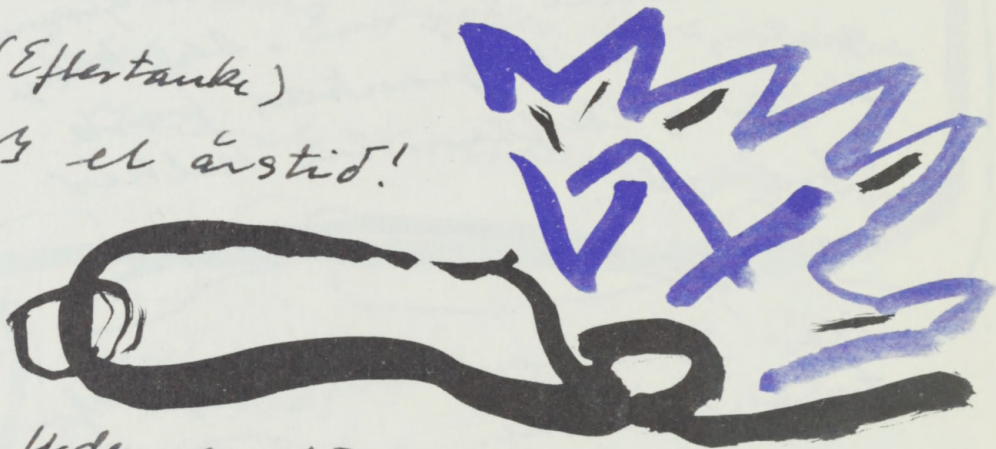
- Alene, fri, modtagelig. Det
ufattelige blir nærværende.

- Maleren maler for at være, ikke for penges skyld.
Vi lever for at male - ikke omvendt.

- Billedet? Sikkert noget mere!
Pas dig selv.

- (Eftertanke)
3 et årstid!

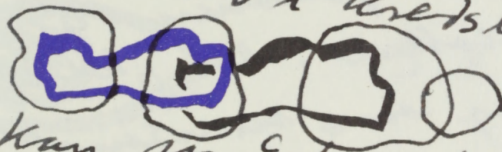
- Uden natur ingen malerkunst.
Den der underordner sig naturen underordner sig en ligegyldighed.
Et maleri er et stykke naturalistisk

- Maleri er en proces - psykologisk - og en stor "misforståelse" af naturen. Den er sig selv nok.

- Paradoks.

Hvis man ikke misforstår eller lyver over for naturen kommer den ikke maleri ud af det.

Maleri er med i kredsløbet.

- Man kan mæske lyve sig fra processen - men ikke fra sig selv.

- Malerkunst. Et "mysterium", et Sammenstød mellem maler og beskuer! Ylke to mennesker har samme oplevelse eller samme behov for at opleve gennem Øjens.

Men for nogen "tarster" af-
nere i afbrudt.

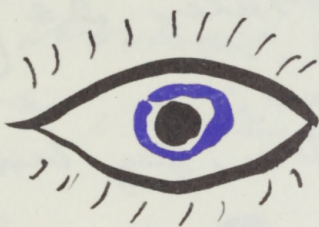
- Man kan kun indkredse ma-
leriets mysterium gennem
paradokser. Den "klare" for-
klaring er "nonsense".

NONSENSE- SNEHON

- Den, der griber efter naturen
når den aldrig. Den, der sig-
ter den, vander siggen til, har
en mulighed for en flig af den.

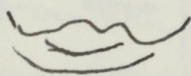
- Hvis nutidsmaleri er eskapisme
- en flugt fra virkeligheden,
findes der ingen virkelighed.
Godt maleri er indødt rea-
lisme, hva det end inde-
holder.

Se

Se

Se

elst.

arbejdstid.

En maler - ingen arbejdstid
- altid engageret. Her.

→ Spørgsmål:

Maler De i Deres fritid?

- Svare:

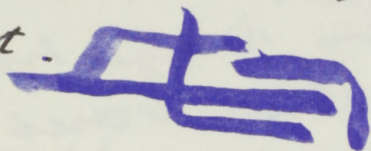
Ja, jeg har altid fri.

- Man kan være dødsstret om aftenen inden at ha sat en klat på et stykke lærer. Utallige indtryk. Receptiv, iidsørgende, kontemplativ. Måske omsættes det en dag i maleri.

- Maleri kan ikke vinderes efter arbejdstimer, for det lader een aldrig i fre.

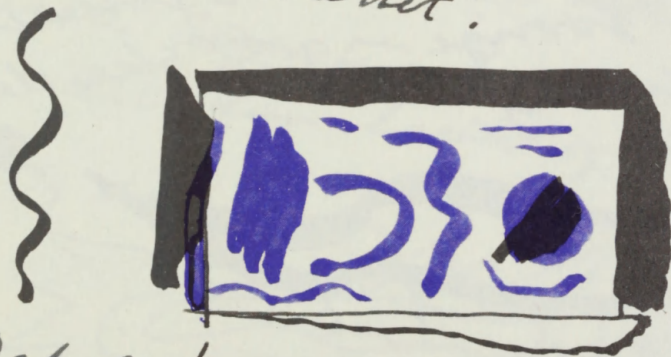
- "Abstrakt maleri"

Et ynkkeligt ord. Ingen stor kunst har noensinde været i illusionen. Al kunst er derfor abstrakt.

- et koloristisk portræt. Stærkt lysende i farven, oplevelsen af et maleri.

Først efter 20 minutter så jeg "portrættet".

- Det nøgne maleri. Aftaler
"alt i nedkommende - kun
maleri. Eller forsøg.

- Maleriet ligger altid forude.

(Trøst)

- "Kunsten idag er en overgangsperiode": Overgang til hvad?
En ringe trøst! Kunsten har altid været i en overgangsperiode, ligesom samfundet. Bevægelse, der ser ud som spring.

- Enhver periode er forberedt i den forrige - og så sker det! Et spring.

- Manifestet er til for at bygges. Ellers kan de ingen betydsning eller mening.
Men "Springet" kan være der.

- Illusion er sansedebrag - eller fejlfortolkning.
Blendværk er ikke kunst - heller ikke Panoptikon er kunst.
- Hvis man ønsker at dræbe det inderste i maleri - og skulptur, skal man - og man kan - udnytte alle de midler der udbydes i et teknokratiske samfund.
alt kan laves og blænde.
- Og dø.

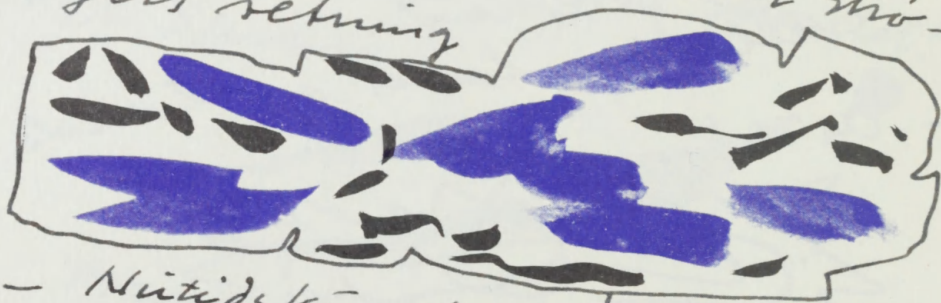

- Malerkunst er mest til at holde et åbent hul i isen: Andehullet

- Man maler og blir ofte overrasket, når man stiller bildet op mod væggen:

Til fældighedens gave.

- Man bevæger den, for der skete noget under arbejdet man ikke opfattede for nu - penslen løb forud - men det skete. Det kan være i stof eller nuance eller strøgets retning

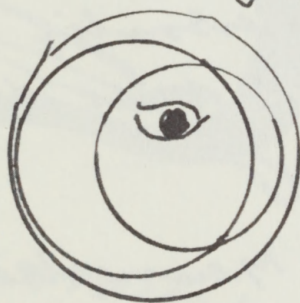
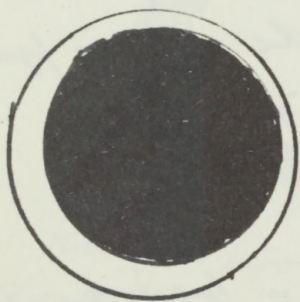

- Nutidskunst er hverken spjækt eller slaphed. Videnskabsmanden får osse noget han ikke hade ventet.

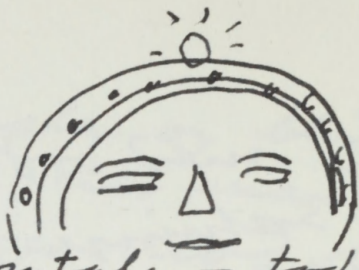
- Manifestet med ord og frem-
medord, sætninger, som må-
ske ikke lugang er kausmen-
dene forstår eller gør rede for.
De sprænges og der vokser
maleri frem i bedste fald.

Inden - lukke sig

- En maler må lukke sig
inde - og ikke lukke sig inde!

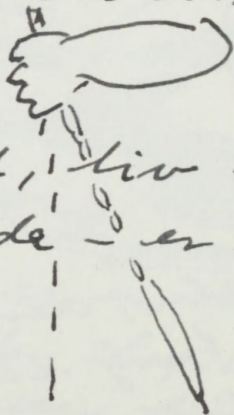
- Den maler, der i alvor ser
at hans ting ikke er noget
- hans billeder skal man
kigge nærmere på.

- Den frontale - totalt af-
sluttede form (ægyptisk -
babylonisk - mexicansk -)
afspejler magt, absolut tro,
brøtal underkastelse.

Jeg bevrer ikke den kunstne-
riske værdi, men hva vær-
kone står for!

Personlig ligger de mig først
i deres diktatoriske stil.

- Mennesket, liv - bevægeligt,
modsigende - er aldrig af-
sluttet.

- et åbent arbejde - mennesket -
kan være åbent for dem, der
eventuelt ser det senere.

Hov! Vigtigt!

- Det jubilerende. Kommer senere.

- Kunstpolitik i ordets in-
derste betydning. Hva er det?

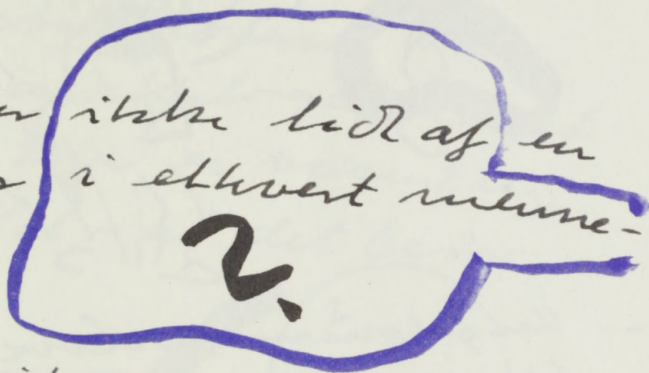
Kunstnere må holde sammen!
vi er dødens uønskede i sam-

fundet.

Skar ned - værsgo! - Så dræber
i os - men 3 dræber først 3 fremmest
for selv.

- Børn og voksne, ind i mate-
rialerne selv. Flere af os har
arbejdet med det, ikke teo-
retisk eller kunstnerisk -
men i marken og brød
skranken ned mellem kunst-
ner og "ikke-kunstner".

- Ligger der ikke lidt af en
kunstner i ethvert menne-
ske?

- Det er ikke et speciale at
være kunstner.
- Fligten fra datamaskinen.
- Fællesmarken - Svend Wiig
Hansen. Godt!

- En maler sæl : Køb det de ikke ka' li, så er der en rimelig chance for at de får noget De ka' li'.
- Paradox? Både ja - og nej.

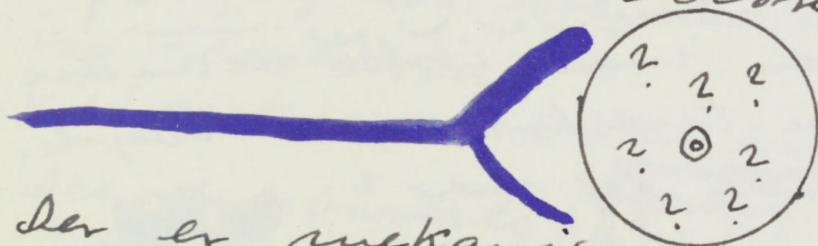
- Ungdommen. Deve frit og bevidst. Fri af bureaukratiet?
- Lovlydig? Kan det ikke lade sig gøre?
- Er et lykkeligt socialistisk samfund Fata-morgana. Nej. Men der er lang vej igennem

- den bedste kunst er på barrikaderne.

Selvom den ser egoцентриste ud.

Hva med den mand, der sidder og kigger i mikroskop dage og nätter - skriver sine iagttagelser ned?

Måske revolutionerer hans slid og kendskab livet på "kuglen"? Eller er væsentlig med til det - til det bedre.

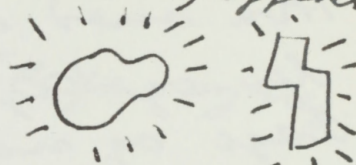
- Der er mekanismer, der ikke kan måles med det samme eller stå i avisens næste dag.

Hvis nogen har fingrene på kunstens nerve, vil de erkende det samme

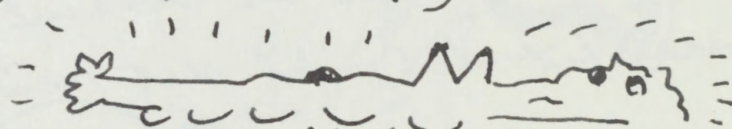
- Tilbage igen. Industri-kunst.

- Skinnende. Stål, polyester -
plastic, akryl, lysende effekt,
fint arbejde.

- Stof uden stof.

Dekorerer. Men føles det ikke
som at elske en stor pla-
stikdunkke? (Hva jeg nu al-
drig har prøvet!)

- Kan man ikke beundre
en træskomagers arbejde.
Findes det mere?

- Men håndværket, vævsten,
klæden, farverne - det bliver.
Ta en sten op på stranden.
Kan noen maskine forme det,
der har rullet i millioner af
år? Det: mod af Perfektionisme.

- Maleriets utallige nuancer - som det samfund maleriet er gædet frem af.
- Statsautoriseret kunstretning fortæller.
- En plakat kan være mere maleri end malerier med skrift på: Ned med alt - op med alt, Oprør, protest, Jesus Biddha - farvel til alt undtagen mig selv, Sort reaktion, rød revolution.
- Vild diskussion. Om hva?
- Det dyrebareste: genial!
skid!
svindel!
skvat. go!
Ytringsfriheden.
- Den bekæmpes i visse lande. Den er farlig. Glæden er under æske.
- Den der kan ret, kast den første briket!

- Den farlige kunst vil aldrig kunne blive et status symbol.
- Den er farlig så længe den er liv i den. En tars styrke i en nations kultur.

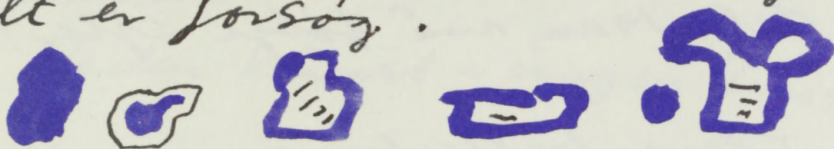
- "Dansting"!

Hvis kunsten ikke pløjer op og bryder ned på det vedtagne, voksner der ingen fornyet kultur op af den jord vi kalder menneskeverdi.

Og så blir det ved. -
- eller burde: "Spring".

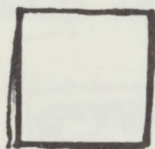
73-74.

- Mange billeder igang. Forsøg!
alt er forsøg.

- Man maler ned for at komme op. Der er aldrig noget der lykkes. Det er godt, tror jeg.

Sker det, er døren lukket.
Smækket i.

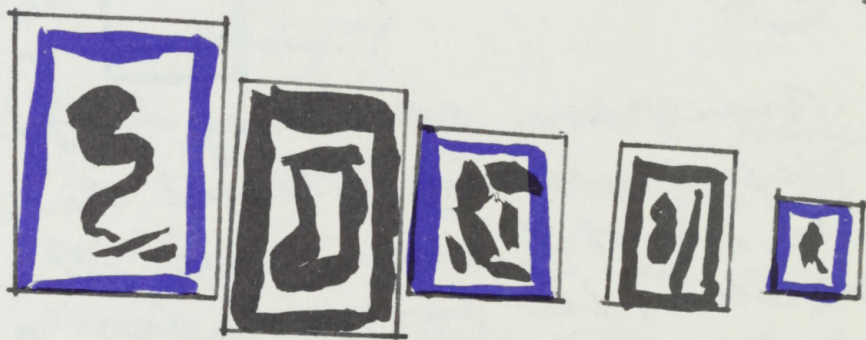
- Processen er streng - ofte deprimerende. Nogle dage er "sorte", andre dage eller nætter, får farverne lys. Omme de er mørke eller strålende er ligegyldigt. Alle farver lyser.

- Jeg kan dytke farvens lys hele mit liv.

- Det ene billedet kræver det andet. Man må følge efter!

- Flere billeder igang hele tiden. Nogle tar et år, andre nogle dage, for man når det punkt:

Lige for det tænker sig.
Sker det er det skraldebøtten.

- Det der ikke foranger er ligegyldigt. Trist.

Destruktiv kunst gør grin med menneske og det er det værste.

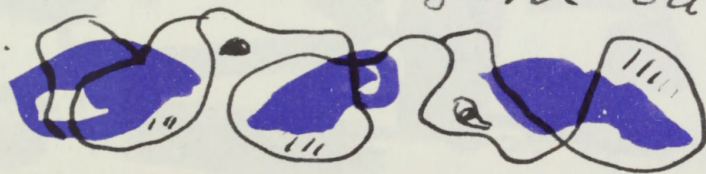
- Genialt:

Uden kunst - ingen kunst.

- "Det nøgne maleri" igen:

- Ingen literær indblanding
- Ingen psykologiske dybsindigheder.
- Ingen fine rammer kun
- Det er ikke minimalisme - det er malerkunstens væsen.
- Det blir aldrig statussymbol
- Ingen spekulative ideer men oplevelse.

- Farven griber man spontant, fordi en anden farve vil ha det.

- Den grønne dominans søger
i begerligt efter sine mod-
sætninger. Man kan godt
sige det er et erotisk spil
mellem farverne.

- Man kunne blive ved, men
ord er fattige i forhold til
hvad farverne kan sige.
Foran et maleri bliver man
stum. Det taler selv - uden
en lyd-til Ørene og Sind.

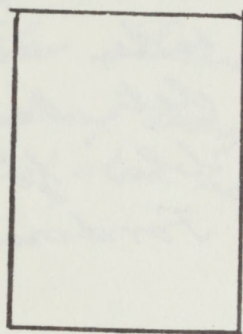
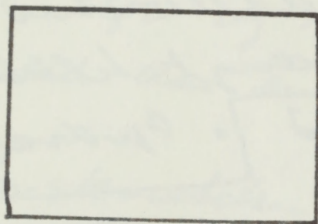
Kl. 3.

- Morgen.

Tuber, spatler, pensler,
terpentin, klude, lørred,
junge.

alt er indent for rækkevidde
of alle sager.

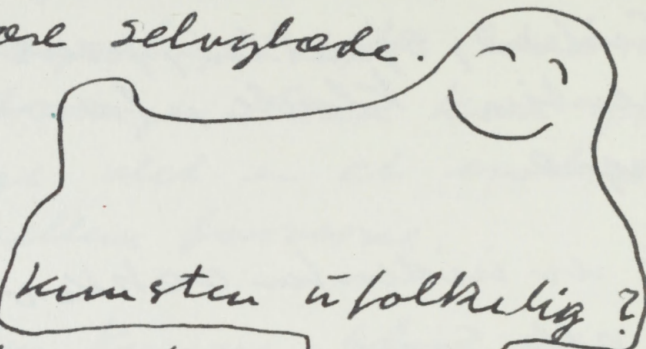
- Nu: Firkanten.

- Den meningsfulde menings-
løshed født af bevægelse og
ro.

- Man ikke fantasi og klar
tanke er gode følgesvende

- "Højform" behøver ikke at være selvsøgte.

- Er kunstner ufolkelig? Vrovl.
Det er folk, der er u-kunstneriske
uden at vide, at de ikke er
det. Den umiddelbarhed alle
blir født er trængt tilbage.
Fordomsfuldhed • Opdragelse.

- Men alligevel er Kunstinteressen større end jeg noksinde har set i mit liv.

- Kontakt mellem kunstnere og andre mennesker.

- Nutidskunst virker mærke eksklusiv i første omgang.
- Prislisten skulle afskaffes!
 - ^{kunst}goter aldrig mon den, den er modpolen, for den er stærk.
- Den kan vælte møbler, Betrak, dårlige billeder ned af væggene! Opr og ned med det hele, men den er sig!
- Forstærkelsen det mange?
Ja, for det rører ved sindet.
- Kunst kræver talent, men det kræver osse talent at tillegne sig den og det har - tror jeg - mange flere end de selv tror, eller vil vedkende sig.

- Er farver og fantasi ufølelig?
Er det kun en ko på en mark, der er folkelig?

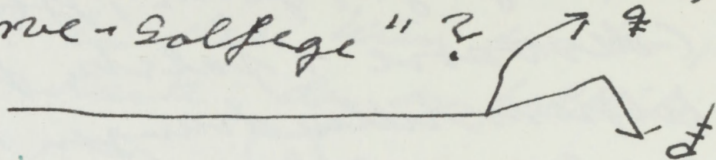
- Folkeminsterne i gamle dage -
almuekunsten. Den var ofte på grænsen af det såkaldte abstrakte.

- Arnold Werber skrev engang:
- at det kun er en håndfuld aristokrater, der vil være i stand til at reagere på grundlag af begyngelse - kunstneriske og erfaring. Og det er næppe sandt.

Men hvad jeg aldrig er sikker på er, hvor stort eller hvor lille dette mindretal er. Og man kan ikke og bør ikke organisere et samfund uden nogen anden forudsætning end, at hver enkelt er aristokrat.

- Fotografi, film, fjernsyn
(desværre i falske farver)
tilfredsstiller trangene til at
se det genkendelige. Den
trang bor i os alle
 - Gdag er maleriet frit. Det
arbejder med sine inderste
kvaliteter: Farve, rytme, linie.
 - Et maleri er en farve-
masse. Det var det også i
malerkunstens store perioder.
Men da måtte billedkunsten
også tage sig af gengivelsen.
Gdag er opgaverne delt.
- Notat:
- Mal direkte - uden omsvøb.

- Er man trænet i en slags
"farve-solfège" ?

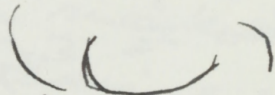
- Rammene præcist i vidt forskellige intervaller og harmonier - eller disharmonier.
Talvtoner? Pierre Boulez?

- Måske lykkes lidt af del
engang. Videre!

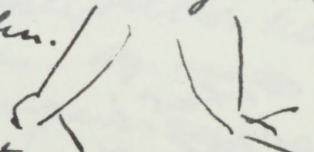

- Model? Tegne, hvordan man
end maler.

Håndens og livsens rytme
løser af modellen.

- Man kan ikke tegne noter.

- Kunst er at kunne. Det sier
ordet.

Men hva er at kunne?
Noget mener absolut, at det
er at kunne få det til at
ligne. Men så ville mange
middelmådige være store
kunstnere. Efterligning, tegne-
færdighed, perspektiv, ana-
tomi, kort sagt en slags per-
fektionisme. Men er der no-
get indeni, for der ligger
kunstens mysterium.

- Er det ikke, "at kunne" at
male et billede, der ikke
forestiller noget? Det kræver
noget, der ikke kan leres.

- Jeg noterer stadig:

Når børn maler og tegner er det med hele kroppen.

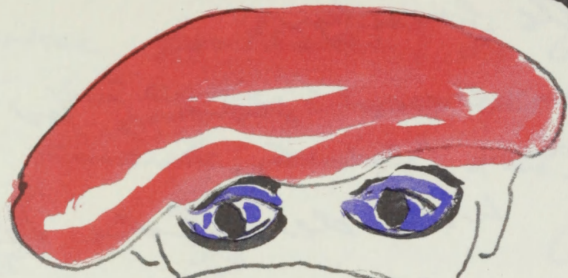
Malere gør det sammen, penslen skal i bånd eller glide let, så på tværs, med modtryk, lodret og så glider den igen. (Det er næsten som at stryge en violin, der ikke kræver krop.) Og så se.

"Rien qu'un œil,
mais quel œil!"

- Jeg tænker lidt på Albert Camus' ord:

"Tout accomplissement est une servitude. Il oblige à un accomplissement plus haut"

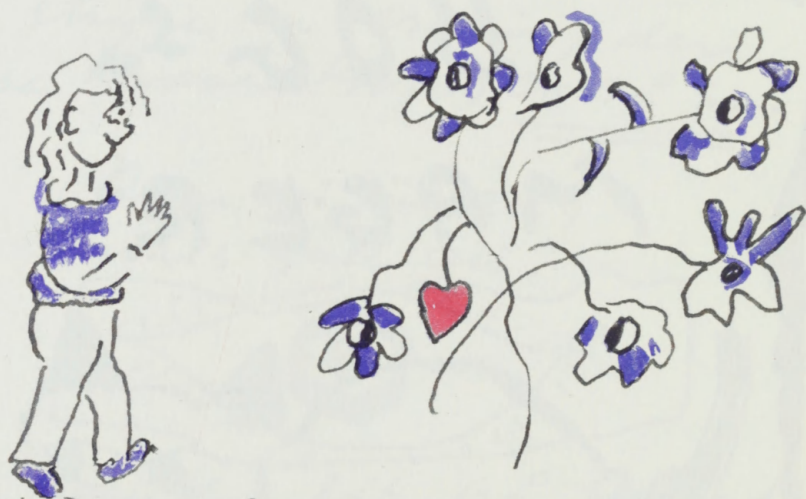
BILLED-
BOGS-
MAGER

et lille eventyr.

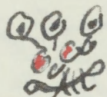
- Blomsterne sprang ud og folk tog dem til sig.
- hvis de havde tid.

På en måde var det kun det lille folk, børnene, der havde tid. For de gjorde det bare.

- Men efterhånden syntes de voksne, at det var uretningssløst. Det to for meget tid.
- Og tid er penge.
- Så blev der sat en stopper for det, fordi man da.

- Børnene fortsatte. De bandt små buketter, som de store blev ikke anede noget om.

- Men en dag i SKOLEN tabte en pige sin buket henvedt gemt under kjoles.

Og så var det sket!

- Alle lærerne og lærerinder blev underrettet for det sked for mod det nye reglement.

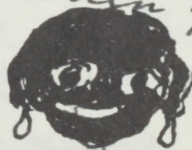

- Den lille pige forstod ingenting. Hva var der forkert? Jo hun forstod til sidst at der var noget man ikke måtte.

- Vi er i eventyret og som det sker i eventyr drittede der en lille fyr op. Han stak hovedet frem bag katederet midt i en time og havde høj hat på! Hele klassen grinede for bøgerne så kam.

- Kim lærerinden så ingenting! Glæden ville ingen ende ta. Lærerinden smilede med eftersigning i øjeblik, men glæden steg alligevel.

- Den lille fyr havde nemlig en negerpige med sig
derlig hvidkole.

- og hun havde faaen jule af af farvestrålende blomster.
- Pigen der havde sin buket fra sit hemmeligste gemmesteds løb henimod den mørke pige med de dejlige blomster.
- Den lille mand tog en blank fløjte frem og spillede så dejligt at den sorte pige begyndte at danse og den lyse pige dansede med

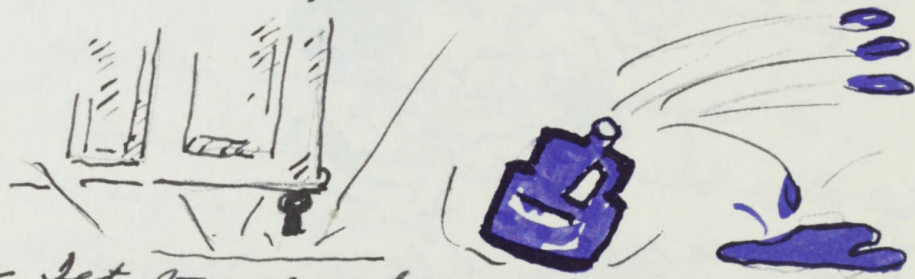

- Så smed den lille mand sin hat og sin fløjte, greb fat i begge pigerne og dansede med. Det var dejligt at se på.

- Ingen tænkte mere på de forbrudte blomster.

Hvilken dans.

- Hele klassen dansede med, pibede, ingen tænkte på andet end at glæde sig.
- Selv lærerinden. Hun fastholdt ikke hvad der var sket - men trak op i kjolen og dansede med $\frac{9}{16}$ katederet kopperne og bløst ud sprøttede.

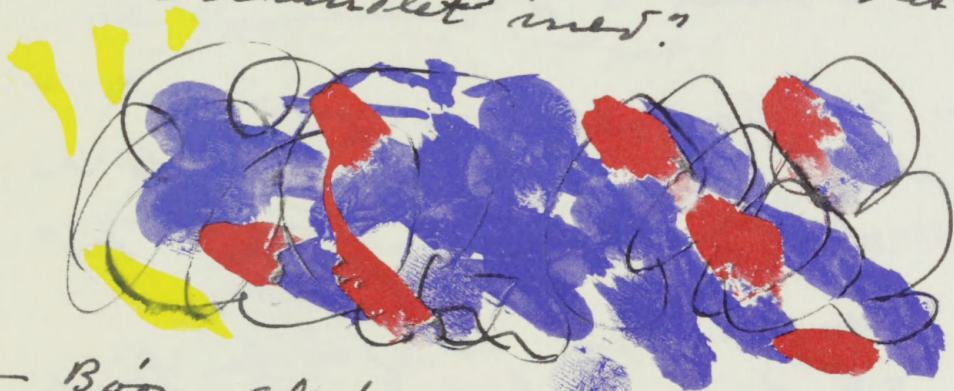

- Det var en fest, der aldrig blev glemt.
- Og manden, der gik forbi vinduerne og kiggede ind, så til sig selv Det er det man skal ha' tid til.

- Barn, der oplever, at et lille barn far een i hånden - henad vejen - har oplevet meget
- Her ligger hemmeligheden ved en billedbog.

- R. S. Neill skrev:

"Jeg behandler børn med samme agtelse, som voksne forventes at blive behandlet i med."

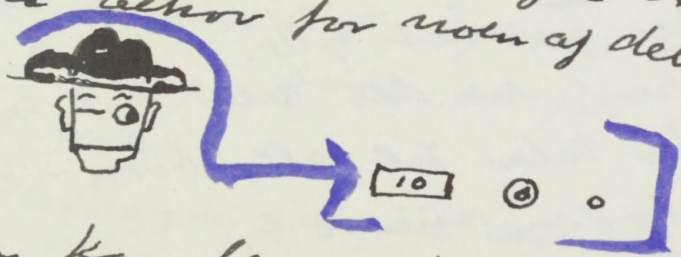

- Børn elsker farver - alle det er en del af det liv de begynder.
- Det hele er så enkelt og dog er stoffet enormt

- Mange billedbøger glemmes. De keder.
Andre blir stående. Hvorfor?
- Bogen skal være en realitet, for den, der har tegnet og skrevet den. Så har den en mulighed for at blive en realitet for barnet.
- Realitet i fantasien.
- En bog til det lille folk er ikke nok, der bliver til på et par dage.
Der kan gå år, før den finder sin form i rytme, i farve og tekst
- Billedbogsmagere er dybt engageret.

- Man tegner og skriver på barnets parti
- Arbejder med billedbøger, Samtidig med maleri. Samme proces inderst inde.
- Er der behov for billedbøger? De koster så meget!
Er der behov for bøger?
De koster så meget!
- Ønsker man at spare sin livsstylt og ånd itydel er der ikke behov for nogen af delene.

- Man kan leve tørt og billigt! På enhver måde afholdende, lække Ømme og være forvissel om, at man kun så, hvad man brüde se, redeligt og kedeligt.

Genova. Else 3/13.

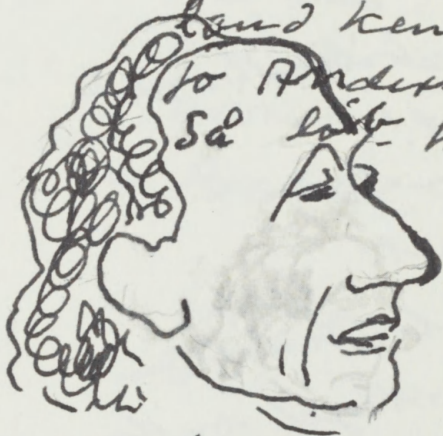
- Andrea Dorias gravmåde.

Er kirken altid lukket, spurgte vi en lille dreng.

Nej, sagde han. Er du Italiener?

Nej, fra Danmark, men det land kender du vist ikke.

Jo Andersens fødeland - og så løb han videre.

- Det gav et grib.

Hvad er det ved H.C. Andersen, der taler til alle børn - og voksne - kloden rundt?

- Han var på barnets parti og så aldrig nedad.

- Han er til tider romantisk, quison, næsten sadistisk, men i de mindre ting er han uovertruffen genial - nemlig ligetil.
- Er det knugende og pinefulde barnligt? Det holdt man engang. Det uhyggelige. — Charles Perrault. Måske en parallel til børneopdragelsen?
- H. C. Andersens Sprog var langt forud for sin tid. Og saus for små ting, børn er fra lige fod med.
- Billedbogen er en ædel litteratur. Det er en stor ting at sætte en bog til det lille menneske. Den bliver modtaget med store begejstring og appetit end meget andet sendt hen

- Kan man miste sine vildestojer?
Jeg mister Kim een (mårste
jeg Kim hade een) in Her ligger
det kun som Hans har bygget
Men jeg tror den sakte spor.

- Uforståelige ord kan ha en mangfoldig
litteraturingskraft for små
Bystreuer.

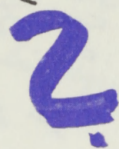
- Hvem kan man go net si:
jeg tegner og skriver for børn.

- Det lyder på en eller anden måde
de forkert.

- Jeg tegner og skriver først og
jem mest for mig selv.
Enkelt.

- Jeg er ofte blevet spurgst; Hvordan
laver man en billedbog.
Jeg svarer skyldig.

Jeg ved det nemlig ikke

- Det nærmeste jeg kan komme
er at jeg har malet 3 tegnet
kontinuerligt fra jeg kunne løfte
en blyant eller et stykke farve-
kridt.

Aldrig stædet til andet end
hvad der optog mig og morede
mig.

- Når jeg udfører en bog taler
jeg med mig selv. Ofte højlydt
opdager jeg, og nyt man rokker
frem.

- Uddrag dik-dik i maven på barnet.
Det tager børn væk.

- Børn gennemskuer alt iøjne og trækker sig væk - ind i sig selv.

- En billedbogs mager tænker enkelt - i brede linier for at give plads for nye indfald. Han nedfælder sin forestillingskreds, nøjagtig som når han maler.
- Tænk, hvad man oplever dagen igennem og må forlekle, koncentrere for at få det ind på billedets firkant eller bogens side.

- Importen af standardiseret billedbog. Transport bånd.
- Ingen strej over importen, hvis kvaliteten er der. Men oftest er det pluge ind - billig fremstilling - og dårlige ting ind.
- Gud og ind må være i rimelig balance til fordel for:
det lille folk.
- Kiøstens umiddelbare indvalg er ikke indgangen.
"Det andet er for dyrt - det er jo kun til et barn"!
- Åh!

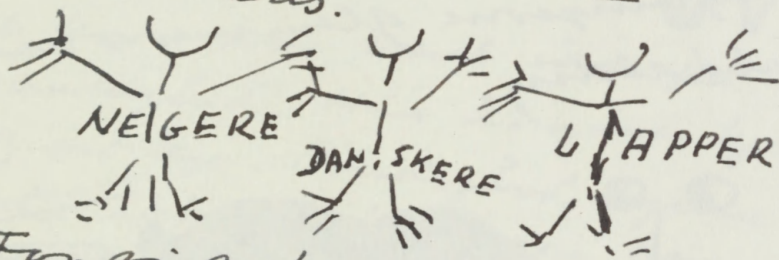
- Spørgsmål: Vil medlemskabet af E.F. Kaste en endnu større bølge af dårlig børnelitteratur på markedet?

- Børn er som dyr. De følger, hvis en ting er vægtig. Gudløshed og ingen bratte bevægelser skaber kontakten med dyrene. De følger og "forstår".
- Barnet er som det blide dyr, men med sin langt højere bevidsthed, åben for forståelse, viden og konklusioner i sit eget område.
- "Børn i alle lande, foren jer."

- Det forrige notat er vigtigt.
For børn ville være forenet,
hvis de kunne få lov - uden
hensyn til farve, sprog og
kultur.

- På et vis tidspunkt i bar-
nets udvikling tegner alle
racer ens.

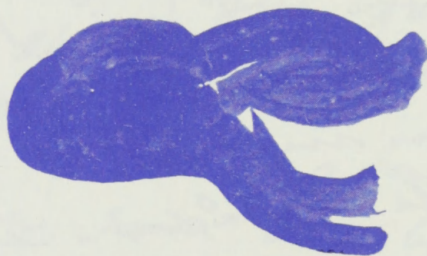
- For vi voksne, der all for
ofte er med til at ødelægge
på alle områder - er ordene
vigtige at erindre.
Sæt blot vokne istedet for
børn.

- Billestov er litteratur, som
al anden litteratur.

- Men ikke mange lærde kvin-
ner kan citere fuldt korrekt - og
inden forberedelse - deres første
bøger?

Dygtigt tænkte spørgsmål kan
pludselig få klarhed - og enkel-
hed - ved et citat fra en barn-
domsbog.

Tegningerne glemmes i hvert
fald aldrig.

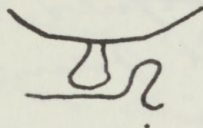

- For mig er billedbøger ma-
leri. Jeg "kolorerer" aldrig. Jeg
maler.

Tekst, farve, rytme, helhed -
og - håber jeg - humanisme.

- Noget vil måske spørge om det ikke ville være rigtig at arbejde på et børnepsykologisk grundlag

- Nej!!

For så kommer "det rigtige" frem. Og det er direkte kedeligt.

- Notat.

ÖV!

Et barn har været inde på en bondegård. Him kommer hjem og vil lege. Bondegård. Dyrene har him ikke, heller ingen huse, men de er der alligevel. Usynlige dyr og huse myldrer frem på gulvet.

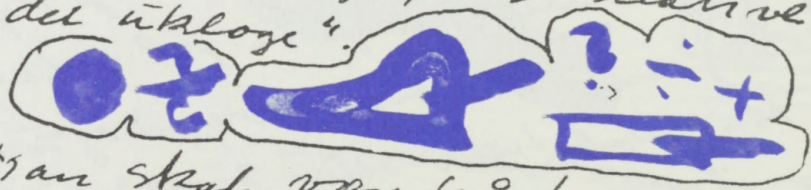
Dyrene får mad, vand og sover. Hi skal him selv sove.

Er det en billedbog. Ja - inderi barnet - og der er virkelig. Grib den enkle tanker, tegn, skriv til glæde for dig selv. Så er bogen der.

- Humanisme. Et vidt begreb.
at alle bør være ligestillede skul-
le gerne ligge i en farverig,
fantasifuld, men virkeligheds-
betonet fremstilling

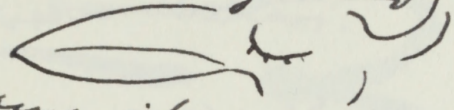
- Den kloge pegefinger kan fan-
den skabt!
(Jeg har en instinktiv skærpe
for folk der har "forstand på
tingene.")

- Ustandselig småt og stort:
det bevægelige, det relative,
"det utalende".

- Man skal være på barnets parti.
Det er vores eneste chance.
Der kommer modstand nok. -
Noet at stå imod med.

- Oplevelse. En lille pige på 3-4 år sad og så i en bog med en papregøje.

Den ældre dame i bogen så, at papregøjen var dumm.

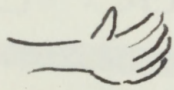
Den lille pige slog på damen.

Den lille ble rød, men klappede papregøjen.

Den skulle ikke kaldes dumm.

Måske følte hun sig selv en-gang. Hva ved jeg?

- Men hun holdt med den Svage.

- Jeg prøver aldrig mine bøger på børn.

Jeg taler og tegner for mig selv.

- Der er mulighed for at få børnene i tale, hvis man er på talefod med sig selv
- Spekuler ikke, men tænk dig om - så er der en chance.
- Pyat er pyat og ikke basuligt. Børnet er altfor klog og på vej ind i verden som en Marco Polo.

- Slås med naturen. En lille prik kan ofte være nok og følelse, hvis den går ind i sammenhængen

- Fantasi - itzke fantasteri.

- En børnebog er eet (for de
læsende børn) og en billedbog
noet andet (for de, der kan
se, men må ha læst højt)

- Billedbogens kvalitet - indhold,
tegnning, indstyr, er ligeså væ-
sentlig for barnet, som bogen
for den voksne, ja snarere
mere.

Det er den første litteratur i
barnets liv.

4
Bønnen kommer og går,
de er ikke til at standse.

Og den, der ikke kan
tale med bønnen, må
ha mistet sit møde.

Begge
dele.

- Hvergang man ser en barne-
tegning forbløffes man. Hvil-
ken karakteristikk, hvilken
koncentration.

- Med god grund ble Cézannes
billeder betegnet som, at
de kunne være malet af
et barn.

En opfattelse som (vist nok)
Jakob V. Jensen delte. Måske tar
jeg fejl.

- Cézanne nåede - trods at
han så hen til Renaissance-
ens mestre, at ændre hele
opfattelsen af maleri:

Igen et "Spring".

- Matisse understregede det - måske ganske ubevidst - ved at sige at han ønskede at komme ned til at male som sin svøgers søn.

Han værnede sig og hans lyftseligste billeder viser en ubrudt linie fra barn til voksen.

- Cézanne vidste ikke hvad han gjorde!

Han loftede et dødsel, så nye vordier viste sig.

- Coursegoules. Der går man sig disse tanker

- Musée d'art enfantin.

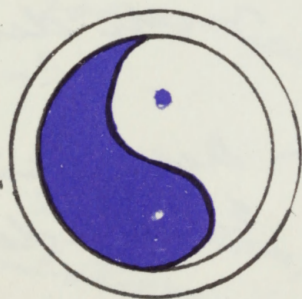
Eliane Freinet står bag det.

- Nøgler købes hos bageren og afleveres igen under måltiderne.
Middagshvile.
- Jean kuglert indtalt da han så misset: Nu er der ikke mere for mig at lave.

(Der er ting der ikke kan tegnes til!)

- Dunkle rum - tuler - med forekomster af maleri, keramik, vævning, tegning.
- Man træder ind i barnets verden - fra små til større.

- Else Frelinets grundlag er at
børnene ikke skal uddannes
til kunstner. Blot føle stoffet
mellem hænderne.
- Hvor dejligt.
- De små skodder lukkes vi
op. Bergenes lys volder ind.
- Kollektivt arbejde. Mosaik.
Emaljerede skiver. (150 x 250)
Vistnok eneste i verden.
- Portal.
Gang.
Brændt ler.
Lys skiver.
Brün bund.
Tiden står stille.

- De store børn fra 10 til 14 år får mitidskunst at se. Naturligvis.
Måske kan de følt et bånd mellem sig selv og mitidskunstere.
- Aldrig efterligning. Det er ikke nødvendigt.
- De store børns bevidsthedsliv er anderledes end de mindre, men det går trin for trin.
- Det visuelle område vidvides. Erkendelse. Hva laver andre
- Bare se.

- For malere er farven et sprog.
Og det er det for børnene, alle-
rede så tidligt, at man kan
sige den er parallel med
det formulerede ord.

JÅ!

NEJ!

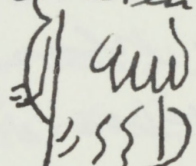
- Nutidsmalere maler ikke
"form", plastisk form, men
følger-ubevist måske-
Cézannes ord:
"Når farven når sin rigdom,
når formen sin fuldkommen-
hed".

En søkning som Elise Feinet
citerer for at vise, at de
to ting er uadskillige.

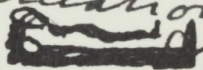
- Bernard - 13 år - har modelleret mor og barn. Babylonisk eller sumerisk stele? - men uden magttryk. Det kan altså gøres.

- "Den er rigtig." } En slags blanding af dyr og menneske, for at forklare uregelmæssigheden i anatomin. Klogt svar.

- Fantasien har arbejdet frit med formen, som Miro i sine forarbejder til cementdyret i Fondation Maeght.

- Hvis man forestiller sig
Kunstens ideer - både børns og
voksnes - som led i et mal-
kerens system - Kunstens gen-
nem tidens - hvori vi ud-
gør en lille brøk, vil man
gøre iagttagelser.

→ Vi er udenfor det hele og
med i det hele. Vi se Kunstens
malkevej og prøver at pla-
cere vores lille brøk - lysen-
de, men ikke selvlysende -
i en større sammenhæng.

ENVOI.

Det fabulerende er en bærkraft i al billedkunst.

Maleren, barnets, og det man vedtænder barnet.

Man kan lave vrøvlbøger, rytmiske, springende, men med en indre sammenhæng. Det er ikke "Vrøvl".

Og maleren fabulerer i sine billeder - det er den kunstneriske nerve. Den fabulerende farve. Jeg kan ikke komme det nærmere.

Det var: Det Hele.

